Ч. 21 (13.566). Львів, пятниця 26. січня 1934. Pocztowa opłata uiszczona ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. щадн. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічне 15·00 „
Піврічне 30·00 „
Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-25.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Відгомін ліських подій.

Зниження кари 4-ьом засудженим наглим судом у Сяноці.

Міністерство Справедливости у Варшаві повідомило на днях окружний суд у Сяноці, що президент держави скористав з прислугуючого йому права ласки і рескриптом з дня 10. січня п. р. знизив трьом засудженим наглим судом у Сяноці в липні 1932 р. на кару смерти, а саме **Василеві Дуникові, Петрові Малеї і Михайлові Малецькому,** яку їм опісля замінили на досмертну вязницю, **на пять років вязниці кожному зокрема.** Крім того **Антонові Паславському,** засудженому наглим судом на досмертну вязницю, знизили тепер кару **на три роки вязниці.** Всі чотири засуджені відсиджують тепер свою кару у Святохрестній тюрмі. Можливо, що прокуратор скористає ще з постанов карного закону й умовно звільнить їх уже небавком, а саме по відсидженні двох третин кари. Одночасно акти в цій справі переслало Міністерство до Найвищого Суду, який розглядає внесок матері засудженого А. Паславського, щоби вдруге переведено розправу проти її сина Антона. Прохання до президента держави, щоби помилував усіх чотирьох засуджених, зладив адв. д-р В. Блавацький, а жалобу до Найвищого Суду адв. д-р С. Ванчицький, оба зі Сянока.

—o—

Відсунення речинця ліцитації Т-ва „Бескид“ у Сяноці

Ліцитація майна „Бескид“, визначена на 17. січня ц. р., не відбулася тому, що до суду внесено рекурс з домаганням перевести вдруге оцінку майна Т-ва. На думку рекурентів, не слід було вистаравляти на продажу цілого майна збанкрутованого Т-ва, себто двоповерхової камениці і двох будівельних площ, бо вже продажа самих площ або самої камениці повинна вистарчити на сплату довгів, які сягають „ледви“ 140.000 зол. Одночасно директори „Бескиду“ сподіються, що їхній теперішній опікун посол Міхал Бачинський виклопоче у „власть імущих“ довгоречинцеву позичку і ліцитація покищо не відбудеться. Якщо їхні сподівання не здійсняться, тоді ліцитація Т-ва „Бескид“ відбудеться невідклично у квітні ц. р.

Американський католицький орган про політику большовиків на Україні.

НЮ ЙОРК, 3. січня. (Вл. кор.). Католицький тижневик „Амеріка“ з дати 30. грудня 1933 містить довшу замітку з нагоди нападу большовиків на українську маніфестацію в Шикаґо дня 17. грудня. Покликуючись на часописні повідомлення, вплітає редакція між них також свої спостереження й думки так, що з них показується велика симпатія до виголоджуваних українців. Знаменний між ін. уступ: „Обвинувачення Совітів... спонукали кардинала Інніцера з Відня до поновного заклику за допомогу для нещасних жертв совітської тиранії. В міжчасі Волтер Дюранті, московський дописувач ґазети „Ню Йорк Таймс“, дальше висилає свої потішаючі звідомлення: жнива ще ніколи не були такі добрі на Україні, як тепер. Доставлено 24 з половиною міліонів метричних тон, з того буде відданих для міського населення, для робітничих таборів і для армії 17 з половиною міліона тон, а 7 міліонів лишається на резерву на вивіз. „Мабуть на вивіз до стейту Айовей або Небраска“ — замічує редакція. А потім каже: „Нема згадки, скільки то треба для населення самої України. Але що з того? — Волтер Дюранті каже, що обвинувачування у звірствах видумані нарочно на те, щоби в останній хвилині перешкодити признанню Совітів Америкою. Одначе українці, не зважаючи на большовицькі страхіття і на доконане признання СРСР, дальше кажуть, що отсе виголоджування України придумала совітська влада нарочно на те, щоби відплатитися українцям за їх спротив проти насильного вводження комуністичних експериментів у їхньому краю“.

Спроба створити третю партію в Америці.

НЮ ЙОРК, 3. січня. (Вл. кор.). Новий посадник міста Ню Йорку, Фіорелло Ля Ґардія, поіменував на ріжні міські уряди людей, які мало відомі зі своєї партійної приналежности. Кажуть, що він хоче завести в Ню Йорку якусь нову систему управи містом, щось на такий лад, як тепер править Америкою президент Рузвельт. — Крім цього появилися сьогодні вісти, що новий мейор набрав такого значіння через свій добір людей до адміністрації, що вони можуть творити важну орґанізацію до створення третьої політичної партії. Неначе на потвердження цього здогаду оголошено в Купер Юніон Голл відчит про партію фармерсько-робітничу, яка після скінчення урядування президента Вільсона виставила була своїм кандидатом сен. Ля Фалета.

—o—

Виголоджування України — політична акція Сталіна.

ВРАЖІННЯ АМЕРИКАНЦЯ З ПОДОРОЖІ ПО РАДЯНЩИНІ

Крізь Варшаву переїздив один американець, вертаючи з Радянщини, де пробув пів року. На запити репортерів польської преси оповів про страшний голод на Кубанщині, де пробув два тижні перед самим виїздом з Радянщини.

В Краснодарі бачив я, говорив американець, чоловіка, що купував здохлого пса. Голод на Кубанщині такий страшний, що люди їдять пси, коти, щурі, ворони... В іншім місті бачив на вулиці жінку, що вмерла з голоду. Вигляд її був такий страшний, що досі не можу її забути. Я бачив величезні колись села, де залишилось ледви кількадесять мешканців. На мій запит, де поділася решта людей, відповідали коротко, що **вимерла з голоду.**

Після короткої мовчанки американець додав: Так, там на Кубані голод страшний. Але викликаний він штучно. Про це в Радянщині всі знають. В Москві оповідають, що тому два роки на засіданні політбюра говорили про зріст протиреволюційних настроїв серед селянських мас. Підкреслювали, що найнебезпечнішими під тим оглядом є козаки. Тоді підвівся Сталін і заявив: Козаки це найнебезпечніші вороги комунізму. Вони пересякли дрібно-буржуазним духом. Не сумніваюся, що при першій нагоді вони перші повстануть проти нас. Козацтво як клясу, як окрему організацію треба знищити. Треба зробити так, щоби навіть память про козаків загинула!

Те, що діється тепер на Кубанщині та в інших округах, говорив дальше американець, є саме виконанням політичних плянів. Козацьке населення виголоджують жорстоко. Норми магазинування складів збіжа є для козаків інші н'ж для іншого населення. Забирають їм все. Свідомо засуджують їх на голодову смерть. Тому вмирають масово. Говорили мені, що в кубанській окрузі населення в останніх кількох роках зменшилось на 40 проц. Якщо піде так дальше, швидко зменшиться на цілих 100 проц. Страшні слова Сталіна стануться іще страшнішою дійсністю.

Стільки польський репортаж. Про голод на Україні з відомих мотивів хтж не згадується.

Джерело „мирної політики“ СОВІТІВ.

Львів, 24. січня 1934.

Відомий м. ін. з протиукраїнських виступів член Політ. Бюра Всесоюзної Комуністичної Партії Каганович виголосив два дні тому на окружній московській партійній конференції велику промову, присвячену міжнародній ситуації та закордонній політиці С. Р. С. Р. Та промова мала, видно, в очах репрезентованого у Москві чужинецького політичного світа поважне значіння, бо широкий її зміст подали майже всі закордонні офіційні пресові аґенції. І не диво: вправді не принесла вона ніяких нових ревеляцій, а проте ще раз яскраво потвердила той прецікавий зворот у совітській закордонній політиці, який так виразно зазначується впродовж останніх місяців у виступах усіх червоних достойників.

Цим зворотом є зречення бундючного й агресивного імперіялізму супроти Европи й Азії та перехід до оборони істнуючого европейського територіяльного стану. З першого ряду ревізіоністичного табору Совіти перейшли до табору найревніших „версайців“. Замість лайок на великодержавницький капіталістичний імперіялізм побідних держав — маємо нині заходи про вступ до Ліґи Націй, як найважнішого антиревізіоністичного інструменту французької дипльоматії. І в свою чергу та дипльоматія офіціяльно проголошує Совіти „одним із найповажніших чинників збереження ладу в Европі“ (промова Поль Бонкура).

Спершу на цей зворот світова преса глядів як на тактичний маневр, що закриває якусь нову акцію III. Інтернаціоналу та не заслуговуючий на довіря. Річ ясна, що мати довіря до осіб, які творять і втримують цілу велику систему побудовану на брехні й обмані, це річ людей не стільки відважних, що наївних. А проте відворот від гасел войовничого Інтернаціоналу, що всю свою політику будував на світовій революції, до гасла мирної співпраці з буржуазійно-капіталістичним світом, цей відворот утратив уже свій первісний характер параваяу для якогось несподіваного знепоїйного виступу. Зворот Совітів

зо „мирної політики" має іншу, глибшу і тривкішу підставу: є нею страх перед війною, страх, якого джерелом є внутрішнє заломання комунізму й банкротство першої пятилітки та безвиглядність другої, страх за свою екзистенцію, якій грозить найбільша небезпека навіть при найменшому міжнародньому конфлікті, що міг би перекинутись і на Схід Европи.

Ось тут джерело всіх пактів неагресії, комівояжерства совітських дипльоматів, поквапного прийняття всіх американських умовин та шаленої радости в Москві з приводу визнання Америкою, — врешті явища найцікавішого, яким є надзвичайна уступчивість Совітів супроти Японії у ділах, та подразнений тон — у словесних заявах.

Той самий тон слідний у промові Кагановича. „Боротьба за мир була центральною точкою цілої нашої міжнародньої політики" — кличе він нині у Москві, забуваючи лише додати, від якого часу та політика почалася. Опісля ідуть звороти, які з успіхом міг би казати кожний женевський дипльомат: „Серед капіталістичних країв існують дві групи, з яких одна не хоче війни, і друга, до якої належать країни, що вважають себе покривдженими у світовій війні і хотять зброїтися. Ми не хочемо розвязувати антагонізмів зі зброєю в руках" — впевняє чільний член тої партії, яка єдиним способом розвязування соціяльних і політичних конфліктів уважає лише зброю, силу, і насильство. Нині тої своєї *засадничої програми і засадничої тактики* більшовики відпекуються. Силу і насильство стосують лише у внутрішньому правлінні, як паралельну поведінку до зовнішньої поведінки миролюбности. Бо одно і друге має спільну, ту саму ціль: ратувати свою екзистенцію.

І тому той наскрізь — так мовити — шкурний характер зовнішньої совітської миролюбности є доказом найбільшої слабости Совітів. Тому теж такий мінорний тон Кагановича, коли він вичисляє, що напруженими є відносини і з Німеччиною і з Англією і з Японією. Білими нитками шиті компліменти під адресою уряду Рузвельта, який „зрозумів силу і могутність СРСР" та переконування Франції й Польщі, що найбільшою для них небезпекою є німецький фашизм. На тлі того тону не звучить переконуючо кінцева фраза, що „совітська армія находиться нині у ряді перших армій світа".

В нинішніх часах армії війни і не ведуть і не виграють. Ведуть їх народи, дух і організація. Армію більшовики мають, щораз зміцнюють її, годують і зодягають і червона армія є справді силою — у мирних часах. Народу, духа й організації не мають вони навіть при 15-ти літньому втримуванні совітського громадянина у вічній горячці через щоденне його розпропагандовування дома і поза домом. Настрої, почування совітського населення, є запереченням атрибутів, які творять справжню міць держави. І з цього Кремль здає собі чудово справу. І тому крім японської і німецької всі секції III. Інтернаціоналу майже замовкли, — щоби не дразнити „гнилого" капіталістичного світа. І тому вся енергія скермована на „успокоєння" народів Союзу, після якого щойно можна буде собі позволити на закордонно-політичні „реформи".

Як довго триватиме ця „передишка" — невідомо. Покищо розвій внутрішніх відносин у СРСР каже більшовикам у мирі бачити своє спасення і лякатися війни, як своєї загибелі.

Перед роковинами бою під Крутами.

Пише нам один львівський громадянин:

Чи відбудеться 28. І. бодай у Львові панахида за героїв, що впали в бою під Крутами? І чи не можна би попросити когось з наших добрих проповідників, аби виголосив при цій нагоді відповідну проповідь? Читаємо оголошення про балі, забави, вечерниці... Добре, нехай молодь бавиться, це її добре право і час на те. Але не забудьмо теж помянути тих, що за рідний край і його визволення дали своє молоде життя! Це наш святий обовязок.

С. С.

—o—

Правосуддя для українців.

З ПРОМОВИ ПОСЛА Д-РА В. ЗАГАЙКЕВИЧА НА БУДЖЕТОВІЙ КОМІСІЇ СОЙМУ.

При розгляді буджету міністерства судівництва виголосив велику промову пос. д-р Вол. Загайкевич, яку подаємо — з огляду на величезне значіння порушених у промові питань.

Вийшовши зі ствердженого референтом факту заломання цифрової лінії судових справ і її гострої деґресії від р. 1932, промовець звернув увагу, що це не є наслідком причин соціольоґічно-економічних, вислідом економічного добробуту ані доказом поглиблення етики між людьми, а вислідом саме економічної скрути і **заведення у Польщі нових оплат у судових справах,** проти яких Український Клюб свого часу на Правничій Комісії рішуче боровся. Обговоривши докладніше цю справу, як також те, що незаможних теж не звільнюють від оплат у справах цивільних і карних, промовець вважає статистичні дані, подані в тій матерії референтом, за прояв неґативний, який виразно говорить, що дорога виміру цивільної справедливости є для більшости населення замкнена. У звязку з цим висловлює пос. д-р Загайкевич побажання, щоби прийшла найдальше йдуча знижка судових оплат та розложення способу їх вплати на три частини. Торкнувшись недбайливого виконування т. зв. правної помочі реквізиційними судами, промовець докладніше порушив справу новозаведених у нас **екзекуційних комірників та їх урядування,** стверджуючи, що інституція комірників не є органом, що стягає присуджені правосильно вірительности, але виключно і одиноко джерелом утримання якогось числа іменованих урядом і йому відданих осіб. Перейшовши у ділянку леґіслятивну піддав промовець критиці деякі постанови **кодексу карної процедури,** зокрема арт. 296 і 332 § 2. к. п. к., та домагався взагалі скасувати поліційні доходження; в новому карному кодексі істнують високі карні санкції, а суди стосують їх у драконський спосіб. Слід обнизити найнижчу границю вязниці устійненої досі на 6 місяців. Превенційний арешт стосують на практиці нераз навіть в найдрібніших і найясніших справах; у слідчій вязниці вязні просиджують довгими місяцями. Тому подане референтом число превенційних вязнів на 38 проц. є надмірно високе і доказує факт, що без потреби розділюється превенційні арешти. Довшій критиці піддав промовець **справу наглих судів,** виступаючи рішуче проти їх примінювання і стверджуючи їх безпощадне функціонування передовсім на землях волинських. Тому, що референт вказує на обниження в р. 1933 числа справ і осіб суджених у наглих судах, промовець апелює, щоби взагалі скасувати врешті наглі суди. Міністер справедливости, як головний прокуратор, повинен бути відповідальний за **полишення безкарними** численних зловживань, що їх зробили державні орґани, як напр. при соймових чи громадських виборах або акції шкільного плебісциту коли-то прокуратура знехтувала слідство, подаючи, що не може найти виновника. Рівнож недопускальним уважає промовець понехання прокуратурою карних доходжень у випадках **поліційних побоїв.** Такі побої трактує прокуратура не як зловживання урядової влади, але як справу приватно-скарґову, а суди полишають справу без вирішення, коли побитий не міг у свому донесенні подати докладно особи виновника. Сильному осудові піддав пос. Загайкевич справу **конфідентів і провокаторів,** як знаряддя при вимірі карної справедливости, ілюструючи свої виводи численними примірами судової практики (м. і. самбірським процесом та одною більшою карною справою зперед двох літ у Рівному). Треба викорінити ту, в Італії глумливо названу „ростинку справедливости". В дальшому пос. Загайкевич ілюстрував фактами нехтування хоч як мізерних прав української мови, прислугуючих нам у судах і у комірників та ствердив, що в **урочисті гр.-кат. свята відбуваються часто українські судові справи.** Висловив домагання, щоби вязничі

Читальня, Кружок „Р. Ш.", Кооператива,

що не передплачують „Діла", кривдять себе і своїх членів, бо через те вони позбавлені інформацій з першого джерела. Якщо одній установі це не під силу, нехай запренумерує „Діло" до спілки з другою. — Не сміє бути у нас народньої установи, яка не заабонувала би для своїх членів „Діла"!

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 26. СІЧНЯ 1934.

БАРБЕЙ Д'ОРЕВІЛІ. 10)

Кармазинова завіска.

Я почав ненавидіти ту Альберту і з ненависти за знехтоване бажання почав розяснювати собі її поведінку такими мотивами, які викликали би у мені призирство для неї, бо ненависть годується призирством. Призирство це-ж нектар ненависти!... „Ах підла боягузка! лякається листа!" казав я. Я обкидував її військовими епітетами, коли розмовляв про неї з Людовиком Менґом. Мій приятель підкручував свого довгого білявого вуса і казав безцеремонно — у 27-му полку ми не були моралістами! —

— Зроби як я. Клин — клином. Возьми собі якусь гарненьку швачку з міста і не думай більше про це кляте дівчище!

Та я не послухав його. Переживання було ще занадто свіже. Якби Альберта могла знати, що я взяв собі любку, то я може зробив би це на те щоб вразити її серце порожнечею або заздрощами. Та як вона могла би про це довідатись?... Якби я просто привів до себе дівчину, як Менґ до свого готелю, то пірвав би звязки з своїми господарями і мусів би негайно шукати іншої домівки. Я не хотів зректись бодай тої єдиної можливости, що таки торкнусь знову ручки або ніжки тієї проклятущої Альберти, що після свого першого сміливого вчинку знову стала великою Незворушною Дамою.

— Скажи краще Неворушкою! — глузував з мене Менґ.

Так минув цілий місяць і хоч я рішив показати, що я все забув так само, як Альберта і такий самий байдужий як вона і можу протиставити мармурові — мармур і льодові — лід, я жив як на чатах, наче на стійці, яку ненавиджу навіть на полюванні! Так, я чатував на неї цілісінький день: коли сходив на обід, підчас обіду, у себе в кімнаті, на сходах, коло мого вікна, яке там бачите і все надаремне. Коли вона виходила з дому, загорнувшись у свій шаль з біло-червоними смужками і жовто-чорними квітками, вона ні разу не повернула своєї надобної постаті і коли верталась ніколи не підводила голови ні очей до вікна, де я її дожидав. Ось на які приземні вправи вона мене засудила! Всі жінки примушують нас більш-менше до льокайської служби, але не у таких розмірах! Моє давне себелюбство мужчини, що вже давно повинно було вмерти ще й нині бурилося! Я вже не тішився своїм одностроєм.

Коли я скінчив свою щоденну працю, поспішав додому та вже не на те, щоб читати романи або мемуари. І не ходив більше до Менґа, не брав до рук своїх рапір, не мав тютюну, щоб найти в ньому заспокоєння, як ви, сучасна молодь, бо в ті часи у нас у полку не курили. Так сидів я бездільно, мулило мене і сам я не знаю, чи це було серце, але канапа у моїй кімнаті не мала вже давньої свіжости і я кидався по своїй кімнаті як левиня у клітці почувши недалеко свіже мясо.

Так було за дня і більшу частину ночі. Я лягав пізно і не міг спати. Вона не давала мені спати ця пекельна Альберта, розпаливши у моїх жилах справжнє пекло і втікла, наче той палій, що навіть голови не поверне, щоб подивитись, як позаду нього горить підкинений ним вогонь. Я спускав кармазинову завіску так само, як вона спущена нинішнього вечора, щоб цікаві сусіди не могли зазирати до моєї кімнати. Ця кімната була прибрана у тогочасному стилі, ампір, з паркетом, без килиму, з меблями черешневого дерева прикрашеними бронзою. Чотирьохкутний стіл з сірим мармуром стояв напроти ліжка біля стіни, поміж вікном і дверима, а напроти ватрана канапа. По всіх кутках були косинці з імітації китайського лаку, а в одному на чорному тлі старий античний бюст Ніоби, що дивом дивував у хаті таких звичайних міщухів.

Та чи ця нерозгадана Альберта не дивувала ще більше. На стінах пофарбованих олією не було ні картин ні гравюр; я повішав там тільки свою зброю. Коли я наняв цю гарґару, поставив насередині великий круглий стіл і поклав на нього військові мапи, книжки і папери. Це було моє бюрко і я писав на ньому, коли мав що писати...

бібліотеки мали українські **книжки та домагав**ся усунути аномалію, що вязням не вільно ані висилати ані приймати кореспонденції в українській мові. Обговоривши проблему майже повного усунення українців зі судівництва та з нотаріяту і майже повного виелімінування українців при **номінаціях нових нотарів**, перейшов пос. д-р Загайкевич до найбільшої болячки, а саме до тої політики влади супроти українців, якої вислідом є безчисленні **масові процеси**, що заповнюють тюрми щораз новими сотками українців, передовсім української молоді. Покликуючись на останні відомі **політич**ні розправи в Рівному, Самборі та в Кремянці, ствердив пос. Загайкевич, що коли у звичайних кримінальних процесах суди намагаються дійсно наблизитись до вишукання т. зв. матеріяльної правди, то в розправах політичних оборонці і підсудні завжди наче бачать перед очима жахливу погрозу Дантового Пекла „покиньте надію — ви, що тут увійшли". Таке субєктивне переконання має і промовець, коли виступає як оборонець у карних справах. „Зле, коли таке переконання загніздилось у громадянстві, а це зло є тим гірше, що таке переконання є оправдане".

Гітлерівці проти монарх'зму.

БЕРЛІН, 24. І. ПАТ. У Ваймарі відбулась академія, влаштована урядом Турингії в четверті роковини вступлення міністра Фріка як першого представника гітлерівської партії до тодішнього парляментарного кабінету. Обговорюючи причини, які спонукали партію вступити тоді на шлях леґальної парляментарної боротьби, мін. Фрік звернувся з гострим застереженням під адресою монархістичних кол, щоби не дурилися найменшою навіть надією. Нема мови про якийсь вибір між монархізмом і республикою в Німеччині. Німецький уряд стоїть на сторожі. Гітлер і його міністри боронитимуть становища, на яке покликало їх провидіння.

Судовий скандал у Франції.

ПАРИЖ, 24. І. ПАТ. Пропажу судових актів афери Ставіського обмірковували жваво в палаті справедливости. Показується, що пропали папери на 200 сторінок письма. Акти торкалися справи, що мала бути предметом розправи 26. ц. м. Крім Ставіського мали засідати на лаві обвинувачених під замітом ошуканств на суму 12 міліонів франків чотири інші аферисти, з яких один уже вмер, другий втік за границю, третій є сином знаного адвоката, а четвертий лежить тяжко хорий.

—o—

В РОКОВИНИ 22. СІЧНЯ.

СВЯТО 22. СІЧНЯ В „ЛУЗІ" У ЛЬВОВІ.

Вечором в понеділок 22. січня відбулося Свято 22. січня, влаштоване львівським „Лугом" у власній салі при вул. Коперника 5. На Свято війшлися всі члени „Лугу" в одностроях та запрошені гості й представники преси.

Свято почалося звітом чет, що його відібрав голова „Лугу" д-р Дашкевич, виголосивши відповідну до моменту промову. Після цього на команду „Позір" відчитано Універсал та принято у члени „Лугу" 12 нових членів, що стояли в одностроях окремою четою. Відспіванням „Ой у Лузі" закінчено цю офіційну частину Свята, після якої слідували: промова одного придніпрянця й одного галичанина про великий день 22. січня і його значіння для України, гуртова деклямація Б. Лепкого „По 359", дві деклямації та два виступи лугового хору. Свято закінчилося промовою д-ра Дашкевича, що закликала луговиків до підсиленої праці для нового Великого Дня й національним гимном, що його відспівала ціла саля „на позір".

На салі було до 150 луговиків і луговичок та яких 20 гостей. Настрій зі Свята дуже гарний.

СВЯТО 22. СІЧНЯ В ТЕРНОПОЛІ.

В понеділок 22. січня ц. р. заходом молоді відбулося в Тернополі величаве свято роковин проголошення незалежности і суверенности Української Республики 22. січня 1918 і роковин проголошення соборности 22. січня 1919 р.

У великій салі Міщанського Брацтва зібралося понад пятьсот громадян і громадянок зпоміж міщанства, робітництва й інтелігенції і то як старших, так і молодших, що виповнили вщерть одну з найбільших наших саль.

Свято розпочалося одноголиною промовою-рефератом посла д-ра Степана Барана, що передав у ньому хід змагань українського народу до власної держави в часах світової війни, а зокрема в роках 1917 до 1920 та закінчив зазивом до молоді, щоби не тратила віри у здійснення ідей, проголошених на Софійській площі в Київі дня 22. січня 1918 і 1919 р.

Після промови-реферату пос. д-ра Барана промовив ще коротко пос. д-р Ладика про початки нашої державности в Галичині з кінцем 1918 р., а накінець проф. Ілярій Брикович візвав присутніх до складання датків на Український Музей Визвольної Боротьби у Празі для підтримки історичної традиції наших недавніх державницьких змагань.

Ціле це наше велике національне свято закінчено національним гимном.

СВЯТО 22. СІЧНЯ У СТРИЮ.

Заходами Українського касина відсвятковано у нас свято 22. січня глибоко обдуманим і цікаво обробленим відчитом адв. д-ра Калуського. По відчиті зголосився дехто з учасників до прелеґента, для яких деякі дані були ревеляційні, а дехто доповнював виклад своїми поясненнями як живий свідок та учасник того свята. Свято це відбулося в год. 8. веч. Годину скорше „Тов. Українських Жінок" уладило для своїх членів таке саме свято.

З життя Українського Пласту за кордоном.

Переорганізація праського III. куріня старших пластунів.

Український Пластовий Улад на українських землях у Польщі не мав точно виробленої та друком зафіксованої програми праці Українського Уладу Старших Пластунів, бо за короткий час його іствування не було часу призбирати досвіду. Старші пластуни гуртувалися в куріні старших пластунів та пластунок у Львові („Лісові Чорти", „Чорноморці", „Ті, що греблю рвуть" і т. д.).

При великій скількости студентства у краю не тяжко було знайти кільканацять людей, які до себе підходили, себе доповнювали і так творили дуже працездатні гуртки. Інакше є у Празі. Є тут усього кільканацять старших пластунів, але зате з ріжнородними здібностями та заінтересуваннями. І для кращого ведення праці, для витворення атмосфери шляхотного суперництва поділено III. та IV. куріні ст. пл. на кілька гуртків, яких завданням є займатися більше спеціяльними темами пластунства. Покищо зорґанізовано такі гуртки: пластово-ідеольоґічний, фотогурток, радіогурток та гурток чужих мов.

Завдання ідеольоґічного гуртка — студіювати історію Українського Пласту, розвиток пластових уладів інших народів та дбати, щоби праця в інших гуртках ішла пластовими шляхами.

Фотогурткові намічено ось-такі завдання: фотографічна оптика, фотоґраметрія, проблєми фотографування з літака та екстремного побільшування.

Завдання радіогуртка: будова апаратів, короткохвильних висилачів та радіотелеґрафія.

Гурток мов — вивчує німецьку та англійську мову.

Приготовляється гурток безмоторового літання при Масариковій Летунській Лізі.

Команда куреня рішила поділити його на гуртки після основної ідеольоґічної дискусії та переведення анкети між членами, хто якою ділянкою цікавиться. В кожному гуртку назначено провідника, який за працю гуртка відповідає.

Мета поділу куреня старших пластунів на гуртки спеціялістів — це не є тільки власна користь пластуна. Спеціялізація у пласт. гуртку, овіяна пластовим духом, є тільки засобом для осягнення ширшої, кращої мети — виховати людей, які могли би дальше працювати в ділянках, до яких мають здібности та зацікавлення. Сучасний стан змагань українського народу вимагає саме такого розуміння духа пластової праці.

Р. М.

Загальний Зїзд Українських Пластунів Еміґрантів.

Дня 28. І. ц. р. відбудеться у Празі звичайний Загальний Зїзд Союзу Українських Пластунів Еміґрантів.

Зїзд відбудеться у Студ. Домі, Прага II., в домівці Української Академічної Громади.

Так от одного вечора чи пак ночі, я присунув канапу до того великого стола і почав рисувати, не щоб розважитись від думки, що заливала мене цілий місяць, а щоб іще більше в неї поринути. Я почав рисувати голівку таємної Альберти, обличчя тієї чортівської жінки, що вселилась у мене, наче біс в одержимих, коли вжити побожного порівнання. Було пізно. На вулиці — де як і тепер, проїзжали вночі тільки два диліжанси і обидва спинялись у поштовій гостинниці — було тихо як на дні колодязя. Можна булоб почути, як пролетіла муха. Серед тієї глибокої і повної тиші тільки я шелестів олівцем і розтиральцем.

Раптом двері мої відчинились. Замок не видав звуку, тільки заскрипіли сухі завісці; двері залишились напів відчинені, якби налякались свого скрипу. Я підвів очі гадаючи, що недобре зачинив двері і вони самі від себе тепер відчинились і то так жалібно, що від того звуку могли здригнутись усі, що не спали, а ті, що спали могли прокинутись. Я встав, щоб зачинити їх, але двері відчинились іще ширше, поволі, але з таким різким звуком, що наче стогін пройшов по всьому мовчазному будинку. Коли вони відчинились настіж, я побачив Альберту. Альберту, що при всій своїй обережности не могла стримати ті кляті двері від такого вереску!

(Продовження буде.)

Український етноґраф П. Чубинський.

(1839-1884).

Дня 27. січня ц. р. минає 50 років з дня смерти славного етноґрафа Павла Плятоновича Чубинського, що був керманичем експедиції для етнографічно-статистичного дослідження правобережної України, орґанізатором Південно-західного відділу Ґеографічного Товариства в Києві та автором слів пісні, яка потім стала українським гимном, — „Ще не вмерла Україна".

Заслуги П. Чубинського для України остільки великі, що коротка згадка про його життя й діяльність у цей ювилейний день є цілковито оправданою.

Павло Чубинський народився 28. січня 1839 р. в містечку Борошполі на Полтавщині — в родині дрібного землевласника.

Після закінчення правничого факультету петербурського університету в 1861 р. П. Чубинський повернувся на батьківщину, але дуже скоро опинився на засланні в далекому північному місті Архангельську, де й пробув сім років.

З недавно оголошених секретних рапортів київської та полтавської жандармерії про П. Чубинського можна бачити, що саме ставили в провину йому, — по-перше, співав у себе на хуторі разом з іншими студентами українські пісні, по-друге підбурював селян Полтавської та суміжних ґуберній проти панів, по-третє, підозрівали його в авторстві проклямації українською мовою „Усім добрим людям" з закликом бити панів, „бо вже прийшов кінець панам, бо всі вільні, усі рівні!" І хоч слідча комісія в Петербурзі призначала, що „фактично не доказано, що Чубинський підчас своїх мандрівок підбурював селян до будь-яких вчинків проти уряду", але всеж, „беручи за увагу, що авторство бунтарської відозви приписується Чубинському, комісія вирішила: вислати його на життя в одно з повітових міст Архангельської ґубернії під доглял поліції".

Перебуваючи на засланні в Архангельську, П. Чубинський займав ріжні урядові посади, між іншим, протягом шести останніх років був секретарем Архангельського статистичного комітету. Тодіж він з доручення петербурських Російського Ґеоґрафічного Товариства та Вільно-економічного Товариства перевів дослідження хлібної торговлі й продукційности в Південно-Двинському басейні. За цю працю П. Чубинський дістав від Ґеоґрафічного Товариства срібну медалю.

Тільки в березні 1869 р. П. Чубинський одержав право вільного перебування як у столицях, так і на Україні. П. Чубинський негайно був відряджений Російським Ґеоґрафічним Товариством, членом якого він був, перевести етнографічно-статистичне дослідження правобережної України, що мала офіційну назву „Юго-западный край". Протягом другої половини 1869 та 1870 р. П. Чубинський разом з пятьма помічниками — Черешниченком, Кравцовим, Ра-

євськам, Іллашевичем та Кардашем — перевів етнографічно-статистичне дослідження Київської, Волинської, Подільської та почасти Бесарабської, Минської, Гродненської, Люблинської та Сілецької губерній. Вслідок цієї експедиції П. Чубинський зібрав надзвичайно багатий матеріял, який потім і опрацював у 7 томах під назвою „Труды этнографическо-статистической экспедиціи в западно-русскій край". За ці „Труди" П. Чубинський одержав від Географічного Товариства золоту медалю, таку ж медалю дістав він і від міжнародного конгресу в Парижі та Уваровську премію від Російської Академії Наук на основі рецензії акад. О. Веселовського, де він висловився, між іншим, так: „Багацтво зібраних даних свідчить не лише про значну витрату знання і сил, але й про організаційні здібности й невтомну енергію, яку признала й оцінила в Чубинському комісія Російського Географічного Товариства".

Друга важлива праця, організатором якої був П. Чубинський разом з найближчими товаришами по „Старій Громаді" в Київі, це — заснування в Київі Південно-західного відділу Географічного Товариства, який мав своїм завданням збирати етнографічні й статистичні матеріяли та уладжувати наукові експедиції з метою вивчення тих губерній, що входять до складу київської шкільної округи.

Вже на першому засіданні Відділу 13. лютого 1873 р. П. Чубинського вибрали секретарем Відділу, а 7. лютого 1875 р. заступником голови Відділу.

Не довге було життя цього Відділу, бо серед його членів-фундаторів знайшлося двох — В. Шульгин (редактор україножерного часопису „Кіевлянин") та М. Юзефович, — які відразу звернули увагу уряду на те, що Відділ є центр і опірна база українофільства. М. Юзефович, якого М. Драгоманов влучно охрестив „тайним советником і явним доносчиком" (М. Ю. мав ранґу „тайного советника"), подав надзвичайній комісії „для припинення українофільської діяльности" записку, де характеризує П. Чубинського, як головного провідника українофільства: „Я гадаю, що українофільська вигадка в розумінні політичної партії чину зродилася не в Київі, а в Петербурзі. Київ доставив їй лише поле для вияву чину. Бодай першим кроком до утворення такої партії спричинилася етнографічна експедиція, уладжена Географічним Товариством та доручена за допомогою Костомарова одному з найбільших шарлятанів і невгомонних агітаторів — Чубинському... Таким чином українофільські дріжджі були Чубинським приготовлені. Треба було тільки зібрати їх в один посуд, щоб приготовити з них потрібний продукт. Цим посудом і став у Київі Відділ Російського Географічного Товариства".

М. Юзефович і В. Шульгин справді не помилялися: у Відділі керуючу ролю відогравали українці, члени Старої Громади, — В. Антонович, М. Драгоманов, П. Житецький, М. Лисенко, О. Русов, П. Чубинський і ін.

Трирічна діяльність Відділу виявилася не лише у виданні низки праць з українознавства, в тім числі славнозвісної праці В. Антоновича та М. Драгоманова „Историческія пѣсни малорусскаго народа" в 2-х томах, але й в уладженні одноденного перепису населення Київа спеціяльною комісією, при чому підготовча праця велася під кермуванням П. Чубинського, та в організації Археольогічного Зїзду в Київі 1874 р.

Як відомо, тайним законом Олександра II. (т. зв. Емський указ 1876 р.) закрито Відділ „на неозначений час", а головних діячів Відділу М. Драгоманова та П. Чубинського, „як непоправних і цілковито небезпечних в краю (себ-то, на Україні С.) аґітаторів", наказано „вислати з краю — з забороною їзду в південні губернії — під секретний догляд".

Але П. Чубинському всеж пощастило завдяки своїм звязкам у Петербурзі, оселитися в Петербурзі та заняти там урядову посаду в міністерстві шляхів. У 1879 р. П. Чубинський тяжко занедужав, і йому дозволено було, на його прохання, виїхати на Україну. Осселившись у Київі, П. Чубинський прожив там чотири роки, спаралізований і прикований до ліжка. Увесь цей час доглядала його і піклувалася ним його дружина, з походження росіянка, Катерина Іванівна Порозова, з якою він одружився ще 1871 р. Своїй дружині П. Чубинський присвятив вірш „До моєї Катрусі" в збірнику поезій „Сопілка" (Київ, 1871 р.).

Всі, хто знав П. Чубинського, характеризують його, як надзвичайно енерґійну людину, обдаровану великим організаційним хистом. Наведу тут для прикладу відповідний уривок зі споминів С. Русової („За сто літ", кн. 2-а, стор. 150): „Високий, чорнявий, з чорними очима, з густими бровами, низьким гучним голосом, з владними рухами, високим чолом — тип організатора, який добре знає те, що організує, вміє володіти людьми і провадить свою справу через усі перешкоди. Ні постійні переслідування уряду, ні заслання до Архангельської губернії не змогли охолодити його відданости Україні, він так хотів у ті глухі часи виявити всю багату індивідуальність її народу, всю красу її фольклору".

Як етнограф та автор слів пісні-гимну „Ще не вмерла Україна" П. Чубинський, безперечно, назавше збереже своє імя в історії українського народу.

Ст. Сіроокий.

Австрія бориться перед Німеччиною.

ВІДЕНЬ. 24. I. Уряд Дольфуса заповів гостру боротьбу з терором націонал-соціялістів. Акція піде у двох напрямах: 1) проти терористів будуть стосовані строгі кари і 2) організація „патріотичний фронт" розпічне енерґійну акцію проти протидержавних елементів. Крім того канцлер Дольфус розпочав дипльоматичну акцію проти Німеччини. Уряди німецький, французький, англійський та італійський одержали відписи документів, які доказують, що центр терористичної акції проти Австрії находиться в Німеччині. Австрійський уряд заповів знову, що буде приневолений предложити справу німецького терору на міжнародньому форум.

Одночасно австрійський посол в Льондоні барон Франкенштайн відвідав учора мін. Саймона і заявив, що австрійський уряд зажадав у Берліні припинення акції, спрямованої проти цілости і незалежности австрійської республіки, інакше буде приневолений зажадати охорони Союзу Народів. Мін. Саймон мав запевнити австрійського посла, що британський уряд постарається охоронити Австрію від небезпеки.

ЛЬОНДОН. 24. I. ПАТ. „Таймс", повідомляючи про демарш австрійських послів у Льондоні, Парижі і Римі, пише, що австрійський уряд певний, що гітлерівці розвинуть в найближчому часі ще більшу терористичну акцію й чутка про пуч, який гітлерівці приготовляють на день 30. січня, в роковини обняття влади гітлерівцями в Німеччині.

—o—

Великі заворушення в Парижі.

У звязку з аферою Ставіського в Парижі відбуваються що вечора бурхливі демонстрації проти уряду. Муніципальна ґвардія шаржує демонстрантів, за якими обстають мешканці, кидаючи на ґвардію з вікон ріжні предмети. Арештовано коло 800 осіб.

Одночасно йде завзята кампанія проти уряду в палаті депутованих де м. ін. деп. Енріо заатакував знову урядові чинники, закидуючи їм потурання аферистам зпід стягу Ставіського. Боронив уряду премієр Шотан, запевнюючи, що всякі обвинувачення, піднесені в палаті депутованих, є фальшиві або свідчать про злу волю.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 26. СІЧНЯ 1934.

М. ГАЛУШИНСЬКИЙ 10

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Почування безрадности. — Наймиліший спомин. — Тяжкі думки.

Маючи такий вироблений плян, хотів я поділитися тими думками в першій мірі з д-ром К. Левицьким, як видимим головою і репрезентантом нашої суспільности, як громадянином, що міг всюди дати раду й евентуальну поміч. Зараз рано зайшов я до д-ра К. Л-ого, бажаючи з ним про повищі справи поговорити. Повна невдача стрінула мене тут. Коли я лише почав йому говорити про мої помічення і хотів вийти з предложеннями, тоді відповів він мені, що це справа Боєвої Управи, яка повинна мені йти на руку і з якою я маю дальше вести організаційне діло УСС. Що того роду відповідь викликала у мене дуже пригноблююче враження, не потребую про це багато писати. Також не потребував я д-рові К. Л-ому говорити, що хіба Б. У. у тім складі і з тим мінімальним впливом нічого не могла зробити у таких вимкових і трудних обставинах. Він теж сам добре знав „своїх" людей. Пригноблення було тим більше, що я, чуючи себе доволі безрадним, почув себе ним у ще більшій мірі. Я зрозумів також, що з хвилиною, коли я обняв провід над УСС., всі відітхнули, бо тягар упав з багатьох на одного, який навіть на випадок повної невдачі стане виновником і буде відповідати. Що мої побоювання дотично Б. У. були оправдані, показала найближча будучність, коли перейду до мальовання ходу нарад Б. У.

Зрозуміла також річ, що я не мав наразі чого звертатися вже ані до д-ра К. Л-ого, ані до ЗУР. у справах стрілецтва. Наскільки навіть собі пригадую, був я ще двічі або тричі на засіданнях ЗУР. Коли побачив, що засадничо не бралися там ані говорити ані рішати про стрілецькі справи, мотивуючи тим, що вони належать до Б. У., я перестав ходити на ті засідання, тимбільше, що досить мав нарад Б. У., які тревали кожної днини ціле перед- і пополудне.

Наймилішим спомином з тих часів є мої взаємини, правда, дуже короткі, з Й. Е. Митрополитом ґр. Шептицьким. Наскільки собі пригадую, був я всього двічі у Й. Е.: перший раз другої днини мого побуту у Львові, послушний приказові шефа штабу ґр. Лямезана, другий раз з полк. Молліком, який приїхав коло 20. серпня 1914 р. до Львова, щоби бути військовим організатором УСС. Симпатичне враження лишалося вже з того, що Й. Е. мав час до говорення і показував охоту помогти в справі організації відділів УСС. Одначе він займався головно матеріяльною стороною діла. На його руки й на руки члена Краєвого Виділу радника Кивелюка мали вплинути державні субвенції, яких висоту подавано на 200 000 корон. Щодо мого становища він був згідний зі мною в тому, що тут потрібна цісарська номінація, а довести до неї було завданням президії ЗУР. В інших організаційних справах стояв він на тім становищі, що тут треба ясно обговорити справу з полк. Молліком, який, маючи відповідне знання, практику й евентуальні впливи, могтиме найліпше повести справу.

Не було то багато для мене, але вже та щирість та охота подати раду щиру та приятельську — мусіли вплинути успокоюючо на мої сильно розхитані нерви, які не тільки не приходили до ладу, але ще більш розстроювалися і доводили мене до стану чистого божевілля. Поминаючи вже те все, що я описую, придалися ще й обставини приватної натури. Припадково стрінувся я у Львові з о. дек. С. Городецьким з Вербиловець та хотів у нього довідатися дещо про дружину та про діти. Його здивування було велике, що я нічого не знаю. Коли впевнився, що я по правді хочу дізнатися дещо певного, сказав мені, що моя дружина виїхала з Рогатина, одначе не подала нікому до відома куди і в якім напрямі вибирається. Відомість та зробила на мене страшне враження. Дружина з маленькими діточками втікала, не знаючи нічого про те, що я вже відійшов із Золочева і є у Львові. Ріжні думки приходили мені до голови, а одна гірша другої. Пригадав я собі те, що передав дружині лише щадничі книжечки, а готівки дуже мало. А коли вже зі Золочева вислав 1000 корон, які побрав, як належну мені платню з додатком на однострій, то й ті гроші дружина вложила на почтову щадницю. Все те разом довело мене до свого роду гістерії. Не стидаюся признаватись до того, що була ціла низка ночей, коли страшний плач тряс мною як у лихорадці. Ніякою силою волі не міг його опанувати. Одинокий спосіб був притулити уста до подушки і в той спосіб заглушувати те хлипання, щоби ніхто з сусідніх кімнатах його не чув. (Далі буде.)

Католицька акція в світі і в нас.

Про ролю ж'ноцтва в католицькій акції.

(Інформаційна стаття.)

Страшнішою від матеріяльної крізи, котра обняла сьогодні цілий світ, є моральна кріза, що проявляється у всіх ділянках життя. Найсильніше проявляються тепер два світогляди, а саме: католицизм у старохристіянській його формі любови і комунізм з повним запереченням усього, що християнське. Все, що є поза цими двома світоглядами, наближується більше чи менше в один або другий бік.

Наш український нарід, що на його цілім житті комунізм проводить болючі експерименти, глядить і схиляється у практиці з природи річи в протилежний бік. Хто бачить у комунізмі нещастя для українського народу, той признає вартість і посланництво нашої греко-католицької Церкви для рятування життя нашого народу. Такий напрям є у згоді з рухом у цілому католицькому світі. Цей рух базується на програмі, проголошеній папою Пієм XI., а зветься він католицькою акцією.

Завдання католицької акції означив докладно сам папа Пій XI., у листі до предсідниці Міжнародньої Унії Жіночих Католицьких Організацій, що нараховує коло 30 міліонів католицьких жінок у своїх членах, п. Стінберґе-Енґерінґ (голяндки), а саме: „Католицька акція є зорганізованою участю світських в єрархічнім апостольстві Католицької Церкви для оборони релігійних і моральних засад, а також для розвитку здорової і пожиточної суспільної акції під проводом церковної єрархії — в цілях обнови католицького життя в родині і суспільности“.

Католицька акція відріжняється від усіх світських організацій тим, що не вибирає собі ніякої спеціяльної ділянки праці, але займається вводженням католицького світогляду до всіх ділянок індивідуального і збірного життя. Отже нема проблеми в житті одиниці, родини чи суспільности, яка не належала би до круга заінтересовання католицької акції.

Папа гаряче бажає собі, щоби вірні брали участь в апостольстві Христової віри і це зачислює до перших обовязків віруючого католика в нинішніх часах. Гасло, кинене апостольською столицею, найшло живий відгомін у цілім католицькім світі. Італія, Франція, Бельгія, Голяндія, Німеччина, Америка швидко покрилися густою сіткою найріжнороднійших католицьких організацій. В суспільній праці, в літературі, пресі, мистецтві й науці дався відчути весняний подих відродження. Інтеліґенція Заходу зрозуміла, що відновити Европу можна тільки католицькою думкою і католицьким чином.

Сучасне положення нашої Церкви і нації висуває на перший плян обнову всіх ділянок національного життя українського народу на основах Христової науки, яка дає високі цінности для вироблення характерів, розвитку здорового націоналізму — та стає найсильнішою опорою в боротьбі за найвищі ідеали.

Та, на жаль, у нас цей католицький ренесанс, що мав на Заході підготовку в істнуючих католицьких організаціях, не може в такім темпі розвиватись. У нас треба підготовити перш за все терен до цієї праці, організувати католицький рух, основувати католицькі товариства, як складові клітини католицької акції. Що у нас не могли розвинутись такі католицькі організації, які від десяток літ істнують уже у інших католицьких народів, причин цього стану треба шукати в історичних умовинах життя нашого народу. Досі у нас зовсім не було таких католицьких організацій, які могли би стати членами католицької акції. Початок зроблено заснуванням жіночих товариств: „Св. Йосифа“ і „Будучности“, Т-ва академічної молоді „Обнова“ і новооснованою організацією: „Католицька Акція Української Молоді“ (КАУМ).

Коли зважимо, що від моральної вартости одиниці, родини й суспільности залежить не тільки розвиток національних установ, але й ціла майбутність народу, то справа моральної обнови всього життя українського громадянства є сьогодні найбільше пекучою і найпильнішою справою. До цієї місії з природи річи в першій мірі покликана жінка. Щодо ролі, яку українська жінка має віддграти у справі морального відродження української нації, нема ріжниці в поглядах серед українських громадян, але щодо способу реалізації цього завдання можна відмітити два погляди, а саме: одні кажуть, що до цього не треба основувати нових жіночих організацій, тільки істнуючі жіночі організації, як „Союз Українок“, „Тоха“, „Українська Заховка“ й інші жіночі т-ва зєднати для католицької акції. Інші вважають конечним для реалізації цієї справи засновувати окреме жіноче т-во, якого завданням було би виробити католицьку жіночу еліту. Пояснюють це тим, що зорганізоване жіноцтво в істнуючих товариствах, хоча воно все католицьке, — до акції світського апостоляту зовсім не підготоване, бо досі ніхто не працював над українським жіноцтвом у цім напрямі. Крім цього висувають ще інші арґументи, а саме: „Союз Українок“, як така організація, що обєднує загал українського жіноцтва без огляду на віроісповідання і має свої спеціяльні завдання, не може стати тереном католицької акції — тимбільше, що в новім статуті нема „релігійно-гуманітарної секції“, яка була в попереднім статуті з р. 1924.

Таксамо Марійські Т-ва, брацтва і дружини при церквах, на основі рішення папи Пія XI. не входять до світського апостольства, їхня роля обмежується до праці над внутрішнім виробленням і заохочуванням своїх членів до активної участи у світськім апостольстві. Зрештою цією методою послугувались ті католицькі народи, які сьогодні мають великі жіночі католицькі організації побіч менше або більше ліберальних.

Який з вище наведених поглядів у практиці буде доцільніший — це вирішить само життя. Сьогодні можна тільки ствердити відемні наслідки недостачі у нас такої установи, якої завданням було би обновити українське суспільне життя — терпить на цім наше церковне, релігійно-моральне і національне життя. Це є також причиною, що українське жіноцтво не має досі свого заступництва в міжнародній могутній 30-міліоновій жіночій католицькій організації, де гуртуються жіночі союзи всіх культурних католицьких народів по національностям, а не по державній приналежності. З цією організацією рахуються сьогодні всі міжнародні суспільні організації.

Найважнішим завданням, яке має сьогодні сповнити українська католицька жінка, є виховання нового типу української душі, яка була би синтезою католицького „Вірую“ і національного „хочу“. Совершенний християнин мусить бути совершенним патріотом, як слушно сказав кардинал Мерсіе.

До сповнення цього високого післанництва у важкім історичнім моменті, що його переживає український нарід, мусить українська жінка гідно підготовитись у католицькій українській школі і в католицькім українськім товаристві. Тут має виробитися українська католицька еліта, яку мусить знаменувати висока релігійна культура, глибоке, основне знання католицької суспільної науки і жива апостольська ревність. Тут на взірцях великих жінок мають виховатись такі нині потрібні нам великі героїчні, повні посвяти, святі українські апостолки народнього відродження. Бож у безконфесійних школах чи організаціях того типу жінок не дочекаємося ніколи.

Маємо повну надію, що в ново-заснованій організації „Католицька Акція Української Молоді“ („КАУМ“) у відділах жіночих вихоапеться наше молодше жіноцтво до такої діяльної співпраці з Церквою. Але до цього треба конечно вперед свідомого, освіченого українського католицького жіноцтва, зорганізованого якнайскорше для такої цілі.

Як сьогодні в 50-ті роковини українського фемінізму українське жіноцтво з пошаною і вдякою клонить голову перед Наталією Кобринською, піонїркою українського жіночого руху, — так колись грядучі покоління ударять чолом перед піонірами зорганізованого українського жіночого католицького руху.

Е. Тишинська.

За санування наших театральних відносин.

Театральна конференція у Львові.— Її учасники. — Реферат п. С. Волинця. — Дискусія. — Постанови

Одна з найбільших культурних болячок нашого краю в останніх часах — це безумовно „театральна справа“. Велика кількість театрів, що потворились на терені наших земель, не підлягає ніякій громадській контролі, тимсамим ті театри не відповідають перед нікем за свій мистецький та етичний рівень. Колиж до цього додати недостачу організації та соціяльного забезпечення українського актора, то матимемо образ, в якому хаосі находиться наш театр.

Стан цей спонукав Раду Союзу Діячів Українського Театрального Мистецтва скликати представників громадських установ, що цікавляться театральною справою та представників театральних дружин на **театральну конференцію**, яка й відбулася у Львові дня 18. січня ц. р.

На конференцію явилися: Від Головного Виділу Т-ва „Просвіта“ п. А. Петренко, від Т-ва Письменників і Журналістів ім. Франка д-р М. Стахів, від кооперативи „Український Театр“ — Львів радн. Й. Дрималик та о. д-р Й. Застирець, від Української Парляментарної Репрезентації пос. д-р С. Біляк, від делегатів поодиноких театральних дружин: від „Веселки“ п. Н. Горницький, від „Заграви“ п. В. Блавацький і п. Ю. Коновів, від театру П. Карабіневича п. Карабіневичева, від театру ім. Тобілевича п. Е. Цісик та управителі театрів пп. І. Когутяк, Р. Залуцький та Р. Сарамаґа. Вкінці представники преси та всі члени Ради Союзу.

Конференцію відкрив голова Ради Союзу п. **І. Гірняк**, нарадами проводив один із членів-основників Союзу п. **І. Олексин**, секретарювали: пп. **Л. Лісевич і Б. Паздрій.** Головний реферат на тему „Ліквідація театрального хаосу“ виголосив п. **С. Волинець.**

Референт у коротких словах зясував причини теперішнього театрального хаосу, а саме відсутність опіки над театром зі сторони громадянства, що як сирота скитається та коротає своє мистецьке життя. Про фахове вишколення нашого актора (крім шкільного) годі говорити. Український актор починає свою карієру в ролі сценічного термінатора, а на сцену попадав дуже часто зовсім випадково (наприклад у заступстві). Це за довгі роки створило такий стан, що актором чи „директором“ театру міг стати кожний, кому тільки на це прийшла охота.

Дуже важною причиною сьогоднішнього хаосу є теж недостача організованости та соціяльного забезпечення українського актора. Переживаємо побіч економічної та політичної також культурну крізу. Роля театру, що діє на масу при допомозі живого слова, того найважнішого із найважніших засобів мистецтва — стає дуже важною. Те, що діється з нашим театром, мусить бути піддане громадській контролі. По краю їздить (крім ріжних безіменних) аж 10 ріжних театрів; їздячи одні за одними на такім малім терені, як Сх. Галичина, буквально налазять на себе і замість бути гостем для громадян поодиноких міст та містечок, стають часто-густо для них марою, від якої трудно обігнатись. Така безплянова, інтенсивна експльоатація громадянина-глядача виявлює вкінці той ґрунт, на якому наші театри працюють.

Щоби раз скінчити з тим нездоровим станом, Рада Союзу пропонує: **скомасувати всі ті театри до трьох або чотирьох,** на основі або розподілу репертуару, або розподілу терену між собою, пристосовуючи до кожного театру справжні талановиті акторські сили.

Щоб хоч до деякої міри облекшити безробіття серед українських акторів, референт в імені Ради Союзу висловлює дезидерат: щоб наші культурні установи та кращі аматорські гуртки старались по змозі заняти при своїх культурно-освітніх імпрезах безробітних акторів, очевидно — на припоручення Союзу. Другий дезидерат: створити щось у ролі репертуарної комісії, що займалась би добором та контролею репертуару наших театрів. Третій: щоб установи, які завідують справою будови української театральної салі у Львові, приспішили зреалізування цієї справи, бо розвиток нашого театру тісно звязаний з постійним театром у Львові, для котрого конечна відповідна власна саля.

Підсумовуючи сказане, референт прийшов до висновків: 1) Негайна орґанізація українських театрів. 2) Переведення соціяльного обезпечення українських акторів. 3) Негайна ліквідація театрального хаосу, через зменшення числа театрів і піддання їх під громадську опіку й контролю. 4) Зменшення безробіття серед акторів, через заанґажування їх хочби з дуже скромною платнею в аматорських гуртках та в ріжних культурно-освітніх установах.

Свій реферат скінчив п. С. Волинець словами Романа Роллана: Театр не сміє бути лиш за-

робковим підприємством, яке з висоти сцени дразнить низькі інстинкти велико-, чи маломіської юрби. Він мусить бути святинею ідеї, як у старинній Гелляді, як в середньовічних містеріях, як у мандрівнім театрі Шекспіра."

По рефераті розвинулась широка дискусія. **Д-р Стахів** пропонував віддати театр під опіку та контролю одній з істнуючих, відповідно до-повнених українських установ, як це було до війни, коли театр був під опікою „Бесіди". Тоді можнаб було напевно зорганізувати відповідну грошеву допомогу для такого театру. **Радн. Дрималик** висказався теж за громадською контролею та опікою над театром і запропонував створити для цього „маґістратуру", зложену по рівній части із членів кооп. „Український Театр" — Львів та з членів Союзу Д. У. Т. М.; та маґістратура подбала би за соціяльне обезпечення актора і виконувалаб контролю над мистецьким та етичним рівенем театру. **П. Блавацький** сумнівався, чи якане-будь громадська інституція моглаб виконувати контролю і зумілаб занятися перетворенням нашого театру без допомоги й доброї волі акторів. Тому сьогодні всі тут зібрані делеґати театрів мусять між собою в цій справі договоритись. З думкою комасації театрів промовець погоджується та зазначує, що це булоб корисне не тільки для мистецтва і для актора, а також і для громадянина-глядача. Пропонує створити три театри: а) історично-побутовий, б) драматичний, експериментальний та в) оперетково-ревіовий. **П. Петренко** погоджується з конечністю переорганізації театрів. Одначе не треба забувати, що з цього нічого не вийде, якщо громадянство не прийде театрові з негайною грошевою допомогою. **П. Когутяк** говорив про фаворизування лиш одного театру. Для села треба зберегти конче один спеціяльний театр, зрештою погоджується на комасацію театрів. **П. Сарамаґа** погодився з думкою зменшення числа театрів і запропонував вирішити вже вкінці, хто і скільки у нас справжніх акторів. **П. Залуцький** забирає голос у справі концесій. **П. Сорока** висказався за створенням лиш одного національного театру із кількома відділами, між іншим і сільським відділом. **Пос. Біляк**, надіючись, що буде виразником думки громадянства, щиро вітав оцей почин на шляху ліквідації театрального хаосу і бажав театральній конференції якнайкращих успіхів. Нема сумніву, що театри треба якось обєднати. Найкраще булоб створити один національний театр.

По промові пос. Біляка п. Блавацький пропонував перервати дискусію та зарядити перерву, щоб делеґати могли між собою порозумітися супроти пропозиції обєднання театрів.

По перерві всі представники театральних дружин подали свою згоду на ліквідацію теперішнього стану та заявились за створенням одного національного театру. Цю справу доручили перевести в життя Раді Союзу Д. У. Т. М. такою резолюцією: „**Театральна конференція доручує Раді Союзу Д. У. Т. М. переняти ініціятиву для створення одного українського театру та увійти у цій справі в тісне порозуміння з кооп. „Український Театр" — Львів**". У дальших двох резолюціях конференція доручила Раді Союзу Д. У. Т. М. перевести організацію українських акторів та по створенні одного національного театру приступити до їх обезпечення. Крім цього ухвалено цілу низку дезидератів, між іншими дезидерат у справі будови театральної салі у Львові.

Предсідник п. **І. Олексин** зробив загальний підсумок нарад та ствердив, що наради велися надзвичайно річево й поважно. Замикаючи наради, подякував усім присутнім, у першу чергу Раді Союзу, що започаткувала таке велике діло, та сподіється, що громадянство піде назустріч змаганням Союзу і де цього буде потреба, дасть йому свою активну підтримку.

—o—

Реформа польської конституції.

Як повідомляють із Варшави, в пятницю 26. п. м. відбудеться пленарне засідання сойму, на якому віцемаршалок Цар має зложити звіт про стан комісійних праць над реформою конституції й засувати тези, зголошені санаційним табором. Поза рефератом пос. Цара передбачені промови трьох санаційних послів. Вони надіються вже в пятницю дістати рішення сойму, що затвердить їхні тези, причому виходять із становища, що до приняття такого рішення досить звичайної більшости, а не кваліфікованої більшости двох третин сойму, потрібної до приняття комісійного рішення.

Як нам далеко до Мадярщини!

Нинішня Мадярщина має 8,666.530 мешканців, для яких виходить там 1.054 пресових орґанів, з того 84 щоденники. Коли поділити населення через число часописів, то на Мадярщині припадає один часопис вже на 8.000 мешканців, один щоденник на кругло 100.000 мешканців.

А у нас один пресовий орґан припадає на 100.000 душ, один щоденник — на 3,500.000 душ. Яка величезна ріжниця як далеко нам до Мадярщини!

Якщо хочемо хоч дещо наблизитися культурно до Мадярщини, мусимо приложити всі своїх рук до розбудови української щоденної преси. Громадяни! Виконайте свій обовязок супроти свого щоденника! Присилайте точно передплату і приєднуйте нам нових читачів та прихильників!

Союз Народів готов інтервенювати.

ЖЕНЕВА, 24. I. ПАТ. Як повідомляє преса, ґенеральний секретар Союзу Народів готов скликати Раду Союзу на випадок, якби канцлер Дольфус зажадав її інтервенції.

В політичних колах передбачують, що відклик Австрії до Союзу Народів був би опертий на основі арт. 11., який постановляє, що кожний член Союзу має право звернути увагу Ради на обставини, які можуть нарушити спокій між двома народами. На випадок спрямування тієї справи до Женеви, Союз Народів був би компетентний забрати голос.

—o—

По широкому світі.

— Французьке міністерство закордонних справ і міністерство народньої оборони скінчили студіювати німецьку відповідь.

— На кораблі Кент в порті Сінґапур розпочалася британська імперіяльна морська конференція.

— У Стокгольмі закрила поліція брунатний дім гітлерівців.

— Комісія морських справ американського конґресу приняла проєкт закону про будову 120 нових воєнних кораблів.

— Радянський консуль Славуцький зложив протест супроти манджурської влади проти шиканування радянських урядовців на східно-китайській залізниці.

— Скарб Зл. Держав заповів емісію короткореченцевої позички на суму 1 міліярда дол.

—o—

НОВИЙ РІК У НЮ ЙОРКУ.

НЮЙОРК, 3. січня. (Вл. кор.) Новий Рік у Нюйорку стрічало населення саме опівночі з 31. грудня на 1. січня в дуже піднесенім дусі. Вже в 8. годині ввечір осередок міського життя, Таймс Сквер, був переповнений людьми. Ресторани, готелі, театри, кінотеатри й кабарети були так переповнені, що всюди двері були замкнені, або був приміщений напис: „Вступ лише на зарезервовані місця". Цей незвичайний рух треба приписати двом обставинам: 1. зне-сенню прогібіції; 2. зміні на ринку праці. Кожний стрічав Новий Рік з якоюсь справжньою надією на ліпші часи. Коли настала північ і загуділи сирени фабрик та корабельні свиставки у пристані, то повстала справжня гамарня. А ті, що були на вулицях, у готелях, ресторанах і театрах витягнули свої трубки, свиставки, дзвінки, тарахкальця і загалом всяке знаряддя, що лише причиняється до скріплення гамору і цілу годину найбільше місто в Америці мало характер дому божевільних. Навіть діти на передмістях вийшли на вулиці і трубіли з цілої сили. По шинках і всюди, де продавали алькогольні напитки, пізнати було „ліпші часи", бо не жалували люди гроша на трунки. Але пяних було менше, ніж за часів прогібіції і ніхто не вмер.

Церкви святкували окремо, бо в католицьких храмах правилася Служба Божа в самій півночі, а це багато причинилось до злагіднення вибриків. Поліція була змобілізована і приготована на всякі випадки, але не мала нагоди перешкоджати товпі у святкуванні Нового Року, бо не було ніяких зловживань. Кількох пяних відвезли до шпиталів і на тому покінчилося „нещасливі випадки". Погода була лагідна і сприятлива для святкування. Після пяти днів великого морозу могли люди безпечно вийти на вулиці. Кажуть, що такої глоти, як у новорічну ніч, не було на вулицях міста вже 14 літ.

Реоґанізація Комісії „Про Руссія".

У звязку з уступленням епископа Д'Ербіні зі становища предсідника комісії „Про Руссія", плянують далекойдучу реорґанізацію тієї комісії. Научне заведення оо. Єзуїтів в Альбертині разом із новіціятом мають перенести до Естонії. Папську семинарію сх. обряду в Дубні мають перенести до Загребу. Не без значіння є теж деякі пересунення на відповідальних становищах. Дотеперішнього візитатора ап. столиці в Харбіні о. Абрамцовича мають відкликати до Риму. Його наслідником має бути ректор Коле-ґіюм Руссікум о. Яворка (єзуїт), сестрінець відомого провідника словацьких автономістів о. Глінки. Ректором Колеґіюм Руссікум має стати француз о. Ражі, який був довший час в Альбертині.

Політичні процеси в Стрию.

В останіх тижнях було в Стрию кілька цікавих політичних процесів.

Так відбувся недавно перед окружним судом в тому місті процес проти *Михайла Поньова й Онуфра Полюжина*, молодих хлопців з Летні що відповідали за злочин з арт. 253, 125 і 263 к. к. (Зневага державних емблем). Обох засудили на 1 рік тюрми. Боронив д-р Вол. Лужецький.

Ті самі присяглі судді розглядали справу *студ. Івана Чубка з Конюхова*, що провинився з арт. 128. і 132. к. к. і як казав акт обвинувачення, зневажив поліціянта та поводився супроти орґанів публ. безпеки невідповідно. Суд присудив підсудного на 1 тиждень арешту, але прокуратор заповів апеляцію. Відкликався від присуду теж підсудний.

За такий сам проступок притягнено до відповідальности *всіх членів спортового гуртка у Стрілкові* з Мих. Черевагим на чолі. Усі вони не послухали візвання поліціянта перервати гру в копаний мяч та грали далі проти його волі. На розправі боронилися підсудні, що взагалі поліція не дозволяє їм вправляти спортових ігор, і суд, вислухавши виводів оборонців, звільнив усіх підсудних від вини й кари.

В найближчій каденції присяглих суддів, що починається в перших днях лютого ц. р. відбудуться дві політичні розправи проти українців:

5. лютого проти *Олекси Дубика* з Добряч за приналежність до ОУН і

10. лютого проти *Миколи Бігуна* з Жграви за той сам проступок. (—)

—o—

НОВИНКИ

— **Як довідуємося,** цьогорічні **вечерниці „Червоної Калини"** відбудуться дня 14. лютого в салі Яд Харузім у Львові. Запрошень Комітет окремо не висилає. Дістати їх можна в Адміністрації „Червоної Калини", вул. Зіморовича ч. 3 (для гостей з провінції при касі). 991

— **Недуга визначного діяча й письменника** Д-р Андрій Чайковський, адвокат у Коломиї, один із сеніорів українського громадського та літературного життя, важко захворів та перебуває в одній із львівських санаторій, де два дні тому піддався операції. Подаючи з жалем цю вістку до прилюдного відома, бажаємо Достойному Громадянинові чим шидшого поворотy до здоровля.

— **Цікавий літературний вечір. — Прилюдна роздача літературних премій на 1933 р.** Рада Товариства Письменників і Журналістів ім. Ів. Франка повідомляє, що **в пятницю 26. п. м. у салі „Бесіди" в год. 6. попол.** відбудеться прилюдне **проголошення літературних премій** та їх роздача нагородженим авторам. Вечір вповнить промова голови літературного жюрі проф. В. Сімовича, після чого нагороджені автори висловляться на теми, звязані з їх особами, творчістю чи літературними проблемами, якими вони цікавляться.

— **Вийшли на волю.** У звязку з протишкільною акцією поліція в Ходорівщині арештувала при кінці вересня м. р.: в селі Молодинчу Олійника Петра, студ. філ., Левицького Миколу, абс. торг. школи, Труша Мик., Левицького Гр., Шидловського Ант., Гетьмана Мих. і Коваля Стеф.; в Новосілцях Дацка Осипа, студ. теол. і Кулика Дан.; в Суґрові Кобрина Мих., абітур. і Хруща Йосифа; у Вербиці Дрона Мих., абітур. у Стрілиськах Старих Уруса Теод., Тернова

Сойм.

ВАРШАВА. ПАТ. На 26. січня в год. 10. визначено пленарне засідання сойму. На денному порядку м. і. звіт конституційної комісії з праць над внесенням клюбу ББ. у справі зміни конституції.

НОВИЙ КОМІСАР ЛІГИ НАЦІЙ В ДАНЦІГУ.

У середу приїхав до Данцігу новий комісар Ліги Націй Лестер.

ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО СВІТА.

ГЕНУЯ, 24. І. ПАТ. Італійська преса пише багато про приготовлюваний меч за мистецтво світа всіх ваг між Прімо Карнерою та Макcом Бером. Оба боксери перед мечом мають боротися для фільми підприємства Метро-Голдвин-Маер п. з. „Мужчина всіх жінок". Згідно зі сценарієм Макс Бер визиває Карнеру на меч і побиває його високо на точки. Карнера не згодився на це, заявляючи, що його честь не позволяє йому на такий вислід боротьби. Дирекція підприємства заоферувала йому тоді відшкодування 25 тисяч долярів. Після довгих торгів Карнера згодився за ту ціну на ремісовий вислід.

Ставіський живе?

В Парижі кружляє чутка, яку піддержує бульварна преса, що чоловік, якого найшли застріленого в віллі в Шамоні це двійник Ставіського, а справжній Ставіський живе. Чутки ті розійшлися тому, що сл. суддя в Байоні порівняв відтиски пальців і ствердив, що вони зовсім інакші. Сл. суддя зажадав від ліонського суду відтисків пальців Ставіського з 1926 р. Коли ті відтиски не будуть згоджуватися, суддя прикаже ексгумувати тіло.

—o—

КУПЕЦЬ ГОЛОВОЮ УРЯДУ.

МОСКВА, ПАТ. З Ташкенту повідомляють, що в Сін-Кіянґу повстав новий уряд, піддержуваний еміром, якого посілости сусідують із англ. Індією. Головою уряду став купець Домуля, піддержуваний еміром.

ВІДГУКИ ДНЯ.

ВІДКЛИКУЮ.

При нагоді Загальних Зборів РСУК вирвався я зі справою будови „Кооперативного Дому" у Львові. Кажу: зирвався, бо після зрілої надуми бачу, що стрілив дурницю.

Зовсім не стидаюся того, що стрілив, бо в нас дуже часто трапляється таке: Не передумавши якслід усіх арґументів за і проти, кидаємо якусь думку, яка опісля показується нереальною, непрактичною, а то й безглуздою. Адже багато проєктів родиться в наших головах тільки тому, щоби щось сказати, щоби комусь докучити, щоби когось заскочити, випередити, чи тим подібне.

Я не мав наміру ні когось заскакувати, ні комусь докучати, ні загалом...

А просто:

Підходить до мене мій приятель Еневко і каже:

— Подивися по стінах. До чого ми вже докотилися. Навіть української салі на збори не маємо.

Я подивився і написав про наше докочення.

Крім мого приятеля дав мені спонуку ще один громадянин-кооператор, про якого я теж написав.

Тепер бачу, що не треба було.

Припустім — прийметься думка, возьмім — почнуть плисти складки і „даймо на те" — стане у Львові „Кооперативний Дім", а в ньому саля.

Заложуся, що знайдеться тоді ґазета, яка одного дня (з нагоди, наприклад, посвячення!) напише:

„З кривдою для села!" (великими буквами!)

А потім трохи меншими:

„Підчас коли наше село голодує, бідує, нуждує, з голоду пухне — пани у Львові ставлять палати нібито для загалу, а в дійсности для себе. Чи не можнаб за ту кроваву кровавицю нашого селянина..." і т. д.

При кінці знову великими буквами:

„Гей, Брати Селяни! Ні зломаного шеляга на панські витребеньки!"

Це не якесь пророцтво, а на підставі одних фактів другі факти.

Свого часу „Маслосоюз" притягнув пояс на остаиню дірку і побудував салю машин та дім на бюра.

Виходилоб: радісний обяв! Ніхто, значить, на народнім гроші не обловився, ніхто не міняв приходів на доляри, щоби здевалюувались, а взяв і побудував доми, бо треба було.

А все таки одна ґазета (не назву, бо й це для неї реклама!), кинулась на нові обєкти „Маслосоюзу", що це менш-більш... національний злочин.

Скаже хтось: Колиб не будували, то булаб кинулася, що крадуть.

Правда. Але до цього другого закиду загал уже привик і не бере його траґічно. А так: злочин! — страшне слово!

Тому я по зрілій задумі беру назад свої слова. Не треба жадних домів, саль і тим подібних театрів. Нехай буде як бувало, бодай у Львові. Коли провінція не хоче цього триматися і — будує.

Галактіон Чіпка.

Вас., Шевціва Петра, Ревуцького Ол. і Чмара Вас.; в Кніселі Липового Мих. і Тибора Івана; в Стрілиськах Нових Липового Стеф.; в Добрівлянах Чорненького Ант., а 28. жовтня в Молодинчу Барана Мих., абс. ґімн., Шидловського Йосифа, Коваля Мих., Барана Ів. і Хомусяка Ант.; в Кніселі Гориня Мих., Телішевського Гриня, абс. ґімн.; у Стрілиськах Нових Лебедя Івана, Лебедя Василя, Савулу Василя, Липу Мик.; в Дулібах Герича Юрія, студ. прав, Труша Ос. студ. прав, Прокопова Б., Гарасимова Мих. і Андр.; в Ходорові Саляківну Володимиру і Любінецького Волод.; в Загірочку Чорненького Волод. студ. прав; у Волчатичах Ганущака Миколу; в Городищі Цет. Пшика Стеф. абс. ґімн. — В грудні м. р. вийшли на волю з ходорівської тюрми Мик. Ганущак, 3. ц. м. Осип Хрущ, 10. ц. м. Володимира Саляківна, Волод. Любінецький, Волод. Чорненький і Стеф. Пшик.

— **330-ліття церковного брацтва.** Як довідуємося, ц. р. минає 330 літ від оснування грамотою еп. Гедеона Балабана з 1603 р. церковного брацтва для адамовецьких перелміщан в Бережанах і з тої нагоди церковні та громадянські кола цього міста підготовляють низку обходів та свят, що припалалиб українським Бережанам цей світлий момент з їх історії (а).

— **Управа м. Жовкви.** Нова міська рада міста Жовкви вибрала бурмістром міста д-ра Лашкевича, ем. урядовця міністерства справедливости, віцебурмістром Мих. Хмеля, а лавниками Озію Чачкеса, Мик. Душеньчука і д-ра Абр. Штріха.

— **Перед розправою Зенона Коссака.** 29. січня почнеться перед трибуналом присяглих розправа проти Зенона Коссака. Розправа має ствердити, чи він помагав у нападі на почту в Городку Яг. Цю справу Найвищий Суд поручив наново розглянути, тому що попередній трибунал поминув доказ, предложений обороною. Предсідником трибуналу буде р. д-р Шуліславський, вотанти рр. д-р Льокер і Тертіль. Обвинувачує віцепрокуратор для політичних справ д-р Прахтель-Моравянський, боронить адвокат д-р Глушкевич. Розправа потреває 2—3 дні.

— **Хто виграв на льотерії?** В пятнадцятому дні тягнення 28. держ. льотерії впали виграні на такі числа: 1.000.000 зол. на ч. 40875. 15.000 зол. на ч. 26869 52423 91483 107280 127727 130996. 10.000 зол. на ч. 140699 158928. 2.500 зол. на ч. 599 947 1549 1621 1722 2311 2553 2595 2665 2814 4251 5187 5201 5432 6378 7597 8387 8671 9216 10077 10083 10087 10339 11307 11498 11540 11749 11807 12642 13222 14132 14482 14608 15331 15571 15580 16339 16907 17025 17119 17386 17439 17510 20379 20624 20975 21036 22338 22601 23262 23325 23744 23974 24200 24636 25327 25746 25856 27539 27928 28008 28252 28319 28590 28681 29591 29614 29975 32132 32240 32492 32965 33265 33270 33918 34073 34321 34598 35806 36442 36903 37445 37990 38010 38121 38880 39025 39916 41168 41325 42751 42782 44147 45189 45326 45708 46066 47015 47325 47805 47938 48235 48998 50449 51317 51686 52809 52878 53092 53655 53720 53829 54481 54483 54888 54975 65062 65305 65659 65911 57757 57880 58119 58134 58834 60370 60414 60869 61003 61157 61296 61317 61463 61567 62060 62389 62448 62532 62928 63463 63672 63815 63831 61229 64262 64457 64509 64685 64798 65528 66044 67098 67486 68058 68084 68310 68432 69327 69511 69580 69963 70068 70223 70663 70732 71043 71180 71243 71520 71538 71635 71762 72123 72220 72704 73347 74091 74518 74999 75015 75073 72517 75895 76104 76542 76702 76754 76025 77027 77083 77086 77334 77901 79484 80269 81287 82009 82071 82136 82433 82760 83455 83032 84380 84560 84980 85098 85284 85675 87038 87022 87063 87989 88949 88654 89410 89424 89431 89505 90392 90457 90520 91244 92016 92306 93054 93278 93547 93657. 2.00 зол. на ч. 11189 31384 31495 41328 64087 96019 102088 102381 103590 105061 107854 121506 130258 132677 137945 146477 146565 153558 154243 154601 164138 167995. 1.000 зол. на ч. 6147 30951 40754 44420 43824 45582 54701 57952 59200 64250 64664 66079 66897 76784 79625 82921 83348 87500 88614 89281 94021 99272 101405 102254 111191 121166 124108 143017 161523.

— **Віз під колесами льокомотиви.** На залізничому переїзді за двірцем Львів-Підзамче на полях Френелівки наїхав товаровий потяг на селянський віз, на якому находилися три особи. Льокомотива розбила віз на дребезги, причому покалічило тяжко Йосифа Дороцяка і Сидора Дороцяка із села Прус. Причиною катастрофи була густа мряка, наслідком чого селяни не бачили, що потяг іде.

— **Ставіський пробував щастя у Львові.** Віденські часописи повідомляють, що голосний ошуканець Ставіський, перебуваючи якийсь час у Будапешті, хотів заснувати у Львові фільмове продукційне підприємство з метою очевидно натягнути грошевитих людей. Задля цього він переговорював з двома львовянами, а саме з якимсь Райхом і графом Б., обіцюючи заснувати міжнародню фільмову організацію для Франції, Австрії та Польщі. Централя для Польщі мала находитися у Львові. Справа розбилася, бо Ставіський зажадав від гр. Б. більшої суми на задаток, а той не мав стільки грошей. Це й вратувало його від втрати.

— **Львівська хроніка.** На стриху щіткарні при при вул. Локетка 14. повісився мітляр 45-літній Вольф Барт. — При пл. Домбровського ч. 6. намагався втруїти йодиною 18-літній Дав. Рехель. Забрали його до шпиталю. — В середмісті арештували Ст. Кравця та Т. Парасюка, як несли мішок краденої цибулі.

— **Краєва хроніка.** В Ключеві пов. Коломия вкрали з церкви 267 зол. — В Калущині ширЯиться пошесть плямистого тифу. — В Завилківцях пов. Чортків застрілився 25-літний Дмитро Войтишин, тому що батько не позволив йому оженитись з бідною дівчиною. — У Городку Яг. Ф. Чапельський, Ф. Кічма та Н. Курма напали на М. Єзерського та зарубали його на смерть. Причина: особиста пімста.

— **Шварцбарт у Канаді.** З Торонто повідомляють, що тамошні жиди влаштували Шльомі Шварцбартові, убийникові Петлюри, публичне приняття. На домагання українців, які загрозили демонстраціями, поліція заборонила була жидівську маніфестацію, але після інтервенції жидівської делеґації, відкликала свою заборону.

— **Велика пожежа.** Велика цукроварня в Констанці над Чорним Морем згоріла перед кількома днями. Всі зусилля пожежної сторожі, щоби зліквідувати вогонь, були безуспішні. Всі запаси цукру згоріли. Жертви людьми не було. Загально думають, що цукроварню підпалили. Директора і кількох урядовців арештовано.

— **Сензація для мовознавців.** Мова давніх етрурійців зрозуміла! Від 2000 літ була вона недоступна для всіх і з неї лишались тільки таємні ґієроґліфи на всяких памятниках. Фільольоги пробували відчитати ці незрозумілі знаки надаремне. Нараз відчитав їх звичайний учитель ґімназії, ще вчора нікому невідомий Франческо Піронті з Перуджії. З етрурійської мови дійшло до нас 20 більших текстів і 9000 надписів, що пояснюють ріжні статуї, обрядові предмети, реліквії, давні звичаї. Вже недавно фільольоґи відтворили етрурійську азбуку, але самої мови таки не могли зрозуміти. Для італійських дослідників було це завдання дуже важливе тому, що етрурійці були первісними мешканцями Італії. Найбільший італійський фільольоґ Тромбетті сказав віддавна, що відчитає цю таємну мову тільки хтось, що найде щасливу думку, як підійти до тих текстів. Піронті найшов один надпис, що насунув йому аналоґію зі старогрецькою мовою і щасливо відтворив кілька місць при допомозі бібліотекаря Ватикану проф. Ноґари. Мертва мова ожила і кинула нове світло на давнину Італії.

—o—

ШАХИ.

Львів: Луг — Воля $5\frac{1}{2} : 4\frac{1}{2}$

В суботу 20. січня відбулися в луговій домівці у Львові при вул. Коперника 5. шахові змагання між Лугом і Волею на 10 шахівницях. Оба т-ва виставили свої перші дружини й у висліді змагань переміг Луг у відношенні 5 і пів 4 і пів.

День пізніше, в неділю 21. січня, в тій самій домівні відбули змагання другі дружини обох тих товариств, що дали вислід 9 : 1 в користь Лугу.

Ґрач Волі — це молодий, амбітний елемент, що дає найкращі надії на майбутнє. Львівський Луг може виставити на змагання ще й третю повну дружину.

Ширіть наш часопис!

Дописи.

Львівщина.

Йордан у Малехові. Село Малехів пережило н. р. відсвяткування Йордан: місцевий „Луг" запросив на цей день до себе в гості чету луговиків зі Львова й оба „Луги" взяли в однострох участь у святочному богослуженні та свяченні води. Коли процесія вийшла з оркестрою на ріку, луговики створили шпалір, серед якого провели священика й хор на місце та тримали там почесну сторожу підчас богослуження. Відвели опісля брацтво і священика назад до церкви. Потім луговики відмашерували справно з піснею на устах до місцевої читальні, де в тому часі були місцеві червоні, що не йшли на богослуження, але грали в шахи. Луговики, проспівавши там весело низку пісень, перейшли опісля до хати скарбника малехівського „Лугу", де місцеві луговики зготовили своїм гостям гостину. Серед колял та веселих розмов протягнулася вона далеко за полудне. (в)

Стрий.

Театр ім. Старицького в Стрию відіграв на другий день Різдвяних Свят комедію „Кризові зяті" з повним успіхом моральним і матеріяльним. Добра песа, відіграна зіграними мистецькими силами, стягнула велику скількість інтелігентної публики, яка виходила з вистави вдоволена.

Ялинка. Дня 9. січня улаштувала спорт. секція студ. молоді ялинку для малих і підростаючих дітей. Від 3 год. пополудні наші найменші бавилися і колядували, від 7. год. веч. підростаюча молодь провела гарно час на гутірці, співаючи при тому коляди і різні пісні.

Маланчин вечір. Традиційним звичаєм „Українське Касино", котре гуртує свідоме громадянство Стрия й повіту, влаштувало на закінчення Старого року Маланку при співучасти членів театрального т-ва ім Старицького, які скечами і сценкою та співом хору мужеських реведерсів виповнювали час до 12. год. в ночі. В тій годині дир. Цісик попращав промовою Старий рік і привитав Новий. Серед приємного настрою провели учасники мило час аж до ранку. Зазначуємо, що буфет був без алькоголю.

Праця в чит. „Просвіти" у Стрию на Ланах. Користаючи з того, що в Стрию замешкав інж.-агроном п. Сozанський, запросила його читальня „Просвіти" на Ланах, щоби зорганізував між нами огородників й огородничий гурток, для піднесення управи городовини. Гричі тижнево сходяться інтересовані на такі виклади, а в неділі по вечірні відбуваються виклади на загальні культурно-освітні теми при вщерть виповненій салі читальні „Просвіти". Виклади такі цікаві, що вже годину наперід молодь виповнює салю, а старші тиснуться на коридорах і під вікнами, щоби прислухатися рефератам інжинира Созанського. Якби нам повелося таку людину заанґажувати до філії „Просвіти", то успіхи праці були би наглядні.

Йордан. Як і минулого року, була для війська і представників влади Служба Божа в год. 8-ій, а по ній жовніри взяли процесію і під проводом священика пішли над ріку, звідки по посвяченні води учасники розійшлись домів. В год. 9. відспівано соборну Службу Божу з діяконом, а в год. ½ 11. вийшла процесія з передмістя Лани при звуках сокільської оркестри зі Стрия. Непроглядні маси народу злучилися разом і під проводом духовенства при звуках колядок і сокільської оркестри, при сприяючій погоді рушив похід на ріку, де відбулося торжественне освячення води. В святі брав участь цілий український Стрий.

Тернопіль

Місцевий Гурток Союзу Українських Купців у Тернополі. Тутешнє старосто повідомило на днях начальника складу Нар. Торговлі п. Миколу Турина, що понимає до відома предложені до зареєстровання статути товариства під назвою „Місцевий Гурток Союзу Українських Купців у Тернополі", що буде філією (з черги десятою) Союзу Українських Купців у Львові. Нове Товариство має обняти своєю організацією українських приватних купців, як і особи, що працюють в українських приватних торговельних кооперативах і підприємствах на терені Тернополя і тернопільського повіту. У найближчому часі відбудуться перші загальні збори Гуртка для вибору Управи і в цей спосіб товариство увійде і фактично у життя.

З Міської Ради. На одному з останніх засідань міської ради (ще давньої) на внесок українського радного Івана Майки ухвалено відступити безплатно місцевій греко-кат. парохії дім з будинками і великим городом при вул. Острожського для кождочасного греко-кат. пароха, який зрештою там мешкає вже від 70 літ, себто від часу збудовання цього дому. На будуче ріжниця буде хіба така, що дім і город будуть заінтабульовані не на місто, але на греко-кат. парохію. На тому ж засіданні на внесок радного Івана Майки ухвалила рада дати субвенцію для українського захисту в квоті 560 золотих. Ось і все, що стара рада в останніх часах зробила для місцевих українців.

Виборчий протест, внесений українцями проти виборів до міської ради в дні 10 грудня м. р. з третьої округи з причини уневажнення там української листи, ще досі не полагоджений. Має його полагодити воєвідський самоуправний виділ, що складається з воєводи Марушевського, начальника самоуправного виділу і трьох не урядовців: Яворчиковського від міста, Чарковського-Голієвського від більшої земельної власности і проф. Іларія Бриковича від малої зем. власности. З тих членів є двох безпосередно заінтересованих, Яворчиковський як проголошений радний та Іл. Брикович як кандидат на радного зі згаданої округи, тому обох їх виключено. З причини цієї колізії зняли справу виборчого протесту з останнього засідання самоуправного виділу (ради) і він прийде на денний порядок у вівторок 30. січня н. р. Замість проф. Бриковича покличуть тоді на засідання адвоката д-ра Івана Калина, котрий є заступником проф. Бриковича.

Зборівщина.

Боротьба одного села за школу. Є в зборівськім повіті село Мшана. Тамошню школу, яка була з українською мовою викладовою, перемінено на школу утраквістичну в такий спосіб: Жандарм Яцишин ходив до деяких громадян села Мшани (що мали по двоє-трое дітей у шкільнім віці) питав, чи хотіли би семиклясової школи в селі. Селяни розуміється, для добра своїх дітей були за семиклясовою школою і на це підписалися. Постерунковий Яцишин зібрав ось так 25 підписів нібы на 7-клясову школу, бо зараз потім перемінили школу з українською викладовою мовою (де не було ні одної дитини польської!) на утраквістичну. Селяни внесли негайно рекурс до Міністерства Освіти, на який до сьогодні не дістали ще відповіди. Одначе на тому не кінець. Бо не тільки, що перемінили українську школу на утраквістичну, але ще й частина наших дітей, а саме 2-а, 3-я кляса, мала ходити на польську кольонію Конопіцу, бо їхня школа звинена з причини малої скількости дітей. Свідомі родичі не післали дітей до школи на кольонію, але скористали з того, що провідниця діточого садка п. Дарія Таршаковець іще не була відїхала і попросили, щоби вона давала їх дітям приватні лекції. В першому тижні місяця вересня м. р. лекції відбувались без перешкод, але десь коло 12. вересня хтось усунув образи і мапу Польщі зі школи і зараз потім зїхав до Мшани комісар повітової поліції зі Зборова і по протоколі стягненім з п. Дарії Таршаковець, запечатав приватну хату господаря з Яцикова за те, що там учителька вчила кількоро дітей. На день 22. вересня дістала п. Д. Таршаковець візвання до старостка в Зборові. Там переслухував її комісар Рудковський і закидував, що п. Д. Таршаковець веде нелегальну приватну школу, чому вона заперечувала. Та проте укарав її ком. Рудковський на заплату 10 зол. і 5 днів безоглядного арешту за ведення нелегальної школи. Коли ж учителька сказала, що вона вчить лише кількоро дітей, а не всі разом і що не має ані таблиці ні дневників ані лавок, на це п. Рудковський сказав, що може вчити, але ходити від хати до хати і так учити кожну дитину. Учителька приноровилась до поради і ходила по хатах, де вчила дальше по 3—4 дітей разом. В міжчасі відвідувала її поліція з ріжними запитами: чи була карана, чи має матуру, де ходила до школи і т. п. А за кілька днів п. Дарію Таршаковець знову візвали (на день 4. чи 5. жовтня) під тим самим закидом, що в вересня, хоч вона вчила не в одній хаті, але ходила до кожної хати. Тепер покарав її п. Рудковський на 14 днів арешту. По засуді, як учителька чекала на відповідь, прийшло письмо до громадського уряду у Мшані, щоби п. Дарії Таршаковець не було у Мшані, доки був у селі спокій а як вона приїхала до садку, то опанувала село своїм „духом", що вона бунтує людей і т. д. Рівночасно прийшло письмо до громадського уряду у Мшані, щоби п. Дарію Таршаковець віставити до місця приналежности тому, що вона є „шкідлива" для безпеченьства публичного" і що веде нелегальну школу. Від усіх присудів внесла п. Д. Таршаковець відклик. Та не лише учительку усунули але уступив з уряду також і війт Іван Біда, за те, що своїх двоє дітей учив теж приватно. Закликали його до староства кілька разів, п. Рудковський робив ріжні докори війтові, казав, що він дає злий приклад селу, що всі на нього дивляться як на провідника села і тому ніхто не хоче посилати дітей до польської школи на кольонію. А вкінці одобрухавшись, сказав п. Рудковський, що як війт зробить так, що діти зі села будуть ходити на кольонію, то він залишиться дальше війтом, а за це час лише завісить його в урядуванні. Одначе війт волів зректися війтівського титулу, як іти проти волі громади. На приказ староства зложив уряд, кажучи: „З війта мене скинули, але з господаря, з Івана, ніхто мене не скине — одначе ніхто мені не буде диктувати, що я маю робити зі своїми дітьми". Хай цей тип війта, свідомого громадянина, послужить за приклад усім слабодухим!

Громадянин.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 25. I. год. 7·30 веч. „Гроші то ее все".

Пятниця, 26. I. год. 7·30 веч. Концерт Польського Т-ва Муз.

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 25. I. год. 7·30 веч. „Но, но, Нането".

Пятниця, 25. I. год. 7·30 веч. „Стефек".

Укр. Нар. Театр ім. Ґ. Тобілевича.

Заліщики: Нар. Дім. 25. I. Фраскіта, 26. I. Цілунок перед дзеркалом, 27. I. Королева віна, 28. I. год. 3. попол. Мотря, 28. I. год. 8 вечір Батурин.

З Заліщик іде театр до Городенки і Коломиї.

Кіна.

АДРІЯ: „Буфальо Біл".

АПОЛЬО: „Перед матурою" (чеський звуковик з пісеньками Е. Ф. Буріяна).

АТЛЯНТИК: „Гріх одної ночі".

ВАНДА: „Братерство народів".

КАСІНО: „А. Л. 14 заговув".

КОЛІСЕЙ: „Божевільна вдовичка" та Фукс у бігу".

КОПЕРНИК: „Завішання д-ра Мебюза".

МАРУСЕНЬКА: „Завішання д-ра Мебюза".

МІРАЖ: „Дика дівчина" (Клара Бов).

МУЗА: „Сервус незнане".

ПАЛЯС: „Велика княжна Олександра з Єрицою та Шлезаком).

ПАН: „Жінки без будучини" та ревія.

ПАСАЖ: „Сексуальна гігієна".

ХИМЕРА: „Божевільна ніч у Зоо".

СТИЛЕВЕ: „Шпон у масці" (Ганка Ордонівна) і ревія „Блакитний експрес" зі ст. Стадниківною.

УТІХА: „Портові ночі" та ревія.

Закордонне радіо.

Четвер, 25. січня 1934.

Відень (506,8) 17·15 Солісти, 19·05 Нар. пісоньки, 20·20 Сучасна англ. музика, **Братислава** (298,8) 20·15 Спів, **Кошиці** (269,5) 16·30 Нар. пісоньки, **Прага** (470,2) 22·25 „Далібор" оп. Сметани. **Білгород** (437,3) 20·00 Білгородські композитори, **Кенігвустергавзен** (1546) 17·20 Нова танкова музика, **Ляйпціг** (382,2) 16·00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 21·00 Бетовенова Симфонія ч. IX., **Букарешт** (212,6) 18·45 Опера, **Будапешт** (540,5) 12·05 Вокальний концерт, 13·30 Трубна орхестра, 18·40 Циганська музика, **Міляно** (368,6) 21·00 Опера, **Рим** (420,8) 17·00 Інструмент. вок. концерт.

Пятниця, 26. січня 1934.

Відень (506,8) 17·05 Солісти, 20·05, 22·00 Концерт, **Париж** (1714) 21·30 „Віденський вальс" оп. Й. Штравса, **Білгород** (437,3) 16·00 Пісоньки, 19·20 Оп. арії, **Кенігсвустергавзен** (1546) 17·25 Фортепян, **Бреслав** (315,8) 20·10 „Лиха жінка" (нар. пісоньки, комедія), **Будапешт** (549,5) 12·05 Циганська музика, 19·30 „Леґенда про св. Йосифа" оп. Р. Штравса, „Випрадення зі Сераю" оп. Моцарта, **Рим** (420,8) 13·00, 21·10, 22·15 Концерт.

Львівське радіо.

Четвер 25. січня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05 Ревієві пісоньки з грам. плит, 12·30 Метеорольог. вістки, 12·35 Концерт (музика, спів), 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·45 Легка музика з грам. плит, 16·55 Легка музика, спів, 18·00 Внутр. торговля, 18·20 Авд. „Маркграф", 19·03 Перед симф. концертами льв. фільгармонії, 19·15 Всячина, 19·28 Віденг, 19·40 Сніговий комунікат, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 „Міса Папе Пія XI" (музика, хор), 20·35 Техн. серпинька, 21·00 Трансм. з Міляно „Фаворита" оп. Доніцетія.

Пятниця, 26. січня 1934.

7·00—8·00 Ранішна авдиція, 12·05, 12·33 Легка й танкова музика, 15·25 Збіжева біржа, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Сальонова орхестра, 16·40 Серед книжок, 16·55 Камеральний концерт, 17·25 Спів (Врага, бас), 17·50 Стенографія, 18·00 „У робітні фізика", 18·20 Танкова музика, 19·03 Грамофонові плити, 19·10 Всячина, 19·25 Фейлетон, 19·40 Спортові вістки, 19·53 Сніговий комунікат, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Музична балачка, 20·15 Симфонічний концерт, 22·40 Грамофонові плити, 23·05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·52 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 27·81, Париж 34·90, Берлін 210·10, Ціріх 172·12, Амстердам 357·65, Нюйорк кабель 5·56 і пів, Нюйорк чеки 5·54.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 24. I. масло 2·30, молоко, —·19, сметана —·70, яйця 3·90 ½—.

Тенденція на масло молоко і сметану удержана. На яйця знижкова.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Великі Вечерниці в Т-ві „Зоря" у Львові, вул. Вірменська 25, відбудуться в суботу 27. I. початок год. 9. веч. — Вступ за запрошеннями. 992 1—1

П. Павлусевича Ярослава просимо подати свою адресу негайно, а найпізніше до кінця січня.

993 1—1 **Управа „Червоної Калини".**

Ширіть наш часопис!

ПОДЯКА.

Щиру подяку складаю Вп. Панству Волинцям в Загірочку й місцевому комітетові в Ходорові за дбайливу опіку підчас мого перебування у слідчім арешті в Ходорові під зам. 97 арт. к. в. від 28. X. 1933 до 10. I. 1934.

Чорненький Володимир
студент прав

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10